

[Starcke.]

Vælgerne ved en Folkeafstemning. Hvorfor, er der ikke andre end dem selv, der rigtig kan forstaa. Spørgsmaalene til Vælgerne kan formuleres, Spørgsmaalene til Vælgerne kan ledsages af en objektiv Redegørelse fra Tilhængere af de forskellige Standpunkter for og imod, i Lighed med den Redegørelse, der blev udsendt til Vælgerne ved den sidste Grundlovsfolkeafstemning.

Der udtales, at Folketingsmændene i Henhold til Grundloven ene er bundet af deres Overbevisning, og derfor kan en Folkeafstemning ikke have politiske Konsekvenser og Virkninger i denne Situation; men i 1916 var der ikke noget i Vejen for at holde Folkeafstemning, dengang det gjaldt om at sælge Vestindien. Det bliver noget svært at forklare Vælgerne, at det kun er Partibestyrelser, der har Forstand paa det sydslesvigske Spørgsmaal, særlig da det i Det radikale Venstres Program udtrykkeligt hævdes, at alle vigtigere Afgørelser bør forelægges Folket ved en Folkeafstemning. Og naar det fra Det radikale Venstres Side kritiseres saa stærkt, at den højtærede Statsminister har tilladt sig private Udtalelser ud over Oktobernoten, maa man være retfærdig over for den højtærede Statsminister og indrømme, at i den Politik, som Regeringen udadtil har fulgt, har den holdt sig paa Oktobernotens Grund. Det er et Taktspørgsmaal, hvor vidt en Statsminister kan gaa i private Udtalelser, da han ikke blot repræsenterer sig selv, men repræsenterer sit Folk. Men jeg synes ikke, at Det radikale Venstre helt er de rette til at rejse denne stærke Kritik, naar man erindrer det radikale Ministeriums usandfærdige Udtalelser og Dementier fra Vestindiensagen i 1916.

Vi mener fra vor Side, at de to afgørende Maader, hvorpaa man kan tage Stilling til det sydslesvigske Spørgsmaal, er dels at bygge paa Retfærdighedens Grund, bygge paa Selvbestemmelsesretten. Naar Danmark hævder, at Selvbestemmelsesretten skal gælde over for os, idet vi er klar over, at vi ikke har Magtmidler til at hævde den alene, men ønsker Støtte fra anden Side i Hævdelsen af vor nationale Selvstændighed, ligger deri, at man ogsaa har en Pligt over for andre, der ønsker deres nationale Selvbestemmelsesret hævdet. Men Danmark er som sagt et lille Folk, og vi kan ikke løbe hele den store Risiko; som kunde ligge i, at Danmark gik til Grunde for at hjælpe et dansksindet Mindretal i Sydslesvig.

Denne anden Politik kunde man kalde den mindste Risikos Princip. Men der gælder det saa om at veje de forskellige Risici.

I selve Oktobernoten er der jo Indgreb i tysk Omraade; Kravene om Flygtningenes Fjernelse og Kravene om den administrative Adskillelse er afgjort statspolitiske Krav, som griber ind i det tyske Riges Omraade, og hvis man vilde hævde, at en Udvidelse af disse Krav til ogsaa at omfatte den sydslesvigske Befolknings Ret til engang ad Aare at tilkendegive deres Vilje om deres fremtidige nationale Tilhørsforhold skulde være saa overordentlig risikabel, kommer man til at staa over for Spørgsmaalet, om denne sidste Hævdelse ikke vil være en Forudsætning for at faa Flygtningene fjernet og faa den administrative Adskillelse gennemført. Hvis det er saadan, at det fra dansk Side umiskendeligt klart er tilkendegivet, at Sydslesvig ogsaa i Fremtiden vil være at betragte som en Del af Tyskland, at Grænsen ligger fast, er der fra de Allieredes Side ikke saa forfærdelig stor Grund til at interessere sig for Danmarks Ønsker. Hvis det derimod lykkes at fastslaa, at Sydslesvigerne har en Ret til engang at udtale sig om deres fremtidige nationale Tilhørsforhold, vil det sige, at Sydslesvig betragtes som et Omraade, hvis Tilhørsforhold til Tyskland i Fremtiden er usikkert, er hypotetisk, og dette kan danne Basis for et Krav om Flygtningenes Fjernelse og den administrative Adskillelse.

I det socialdemokratiske Forslag til en Beslutning kræves der klart og direkte Valg, og dette vil i den foreliggende Situation betyde et Valg, hvor det økonomiske og det grænsepolitiske vil blive blandet sammen, saaledes at man er lige klog efter et saadant Valg. Hvis man havde fulgt Retsforbundets Dagsorden den 19. Februar med Kravet om Folkeafstemning eller en Tilkendegivelse fra Vælgerne for sig og et Valg paa den økonomiske Politik for sig, vilde meget i Dag have set anderledes ud herhjemme; man havde nu kendt Folkets Indstilling til Sydslesvig, man havde kendt Vælgernes Syn paa Forholdet mellem Regeringens Valgløfter og Regeringens faktiske Politik paa det økonomiske Omraade, hvor vi jo ingenlunde har set noget til Restriktionens Afskaffelse, men tværtimod har faaet flere. Valget vilde have været overstaaet, Luften vilde nogenlunde have været klaret og renset, og en eventuel ny Regering kunde være gaaet i Gang med de mange Problemer, som ligger for i Dag.

Der er for mig ingen Tvivl om, at den højtærede Statsminister mener det alvorligt med sine sydslesvigske Sympatier. Men har den højtærede Statsminister overvejet, at Resultatet af at presse Spørgsmaalet saa